

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre . . . 6 korona,
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT ÉRTSZER:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Város közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. ide küldendő)
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Polgármesteri jelentés Debreczen sz. kir. város 1909. évi életéről.

(Folytatás.)

Közegészségügy 1909. évben.

Meghalt a város bel- és külterületén:

Református	821 fi,	738 nő,	összesen	1559
Róm kath.	195 "	212 "	"	407
Gör. kath.	62 "	36 "	"	98
Ágost. ev.	12 "	14 "	"	26
Izraelita	54 "	53 "	"	107
Görög keleti	1 "	1 "	"	2
Ismeretlen vallásu	4 "	2 "	"	6
	1149. fi, 1056 nő,		összesen	2205.

Összes születés 3182; születési arányszám 35-35

" halálozás 2205; halálozási " 24-50

Szaporodás 977; szaporodási aránysz. 10-85.

Közegészségi szempontból pontosabb halálokok voltak:

Gümőkór	322, a halálozások 14-60%
Bélhurut (gyermekknél)	232, " 10-52 "
Görcsök (csecsemőknél)	214, " 9-70 "
Fertőző betegségek	107, " 4-80 "
Rák	72, " 3-27 "
Baleset folytán	33, " 1-49 "
Öngyilkosság	34, " 1-50 "
Halyszületés, elvetetés	209, " 9-48 "

Kor szerint a halálesetek következőleg oszlottak meg:

Meghalt 1 éves korig	670
" 1 évestől 5 évesig	225
" 5 " 10 "	61
" 10 " 20 "	122
" 20 " 30 "	105
" 30 " 40 "	106
" 40 " 50 "	123
" 50 " 60 "	162
" 60 éven felül	422
	Összesen 1996

Halva született 209

Együtt 2205

Hét éven alul orvosi kezelésben nem részesült 34 egyén.

Házasságra léptet:

Református	383 pár
Róm. kath.	47 "
Görög kath.	4 "
Izraelita	57 "
Vegyes vallásu	236 "
	Összesen 727 pár.

Közkórház betegforgalma:

1909. év január 1-én volt	154 fi,	121 nő,	összesen	275
1909. évben felvettelt	2466 "	1668 "	"	4135
1902. " elbocsátott	2362 "	1575 "	"	3937
1909. " meghalt	127 "	112 "	"	339
Maradt 1910 jan. 1-én	131 fi,	103 nő,	összesen	224

Közkórházi oriosok száma: 7; tisztviselő: 4; beteg-ápoló: 20; cseléd: 12.

M. kőr. Bábaképezde betegforgalma:

1909 január 1-én volt	38 nő beteg.
1909 évben felvettelt	912 " "
1909 " elbocsátott	885 " "
1909 " meghalt	16 " "
	1910 január 1-én maradt 38 nő beteg.

Dr. Láng-féle sanatorium betegforgalma:

1909 január 1-én volt 4 fi, -- nő, összesen	4 beteg.
1909. felvettelt. 72 " 88 " "	160 "
1909. elbocsátott 73 " 85 " "	158 "
1909. meghalt 1 " -- " "	1 "
1910 jan. 1-én maradt 2 fi, 3 nő, összesen	5 beteg.

Debreczeni önkéntes mentő-testület segélynyújtási eseteinek számai:

Az 1909. évben segélyt nyújtott összesen	383 esetben.
Ebből nappal	295 "
" éjjel	88 "
Hatóság által igénybe vettelt	259 "
Magánosok által	124 "

A testület fennállása óta: 1906 szeptember 1-től 1909 december 31-ig segélyt nyújtott összesen 1836 esetben.

Középitkezés 1909. évben.

Az elmúlt évek folyamán tapasztalt építkezési pangás után 1909. évben némi építési kedv volt észlelhető ugy a magán, mint a középitkezés terén.

Az állam által az 1909. évi XIV. törvénycikk 7. §-a értelmében a beruházási hitel terhére megkezdett közuti építkezések folyó évben újult erővel folytatva lettek u. m.:

A Debreczen—egri-ut 3-020—14-825 kilométere közt levő kavicsos ut csaknem egészen elkészült.

A Debreczen—békési ut kövézése megkezdett.

Az államtól az év végén házi kezelésbe átvett Debreczen—nyirbátor—vasárosnamény—beregszási ut földmunkái elkészültek.

A magyar királyi államasutak igazgatósága által a Debreczen—díoszegi uton át megkezdett vasuti felújároz építés a két hid főtámaszai- és földtöltési munkákkal folytatva vételték.

A város mint erkölcsi testület szintén több középítkezést eszközöltetett. A villamos-teleppel kapcsolatos légszuszgár-telepi régibb épületek átalakítottak, új vizgáz-fejlesztő épületet gépház, kazánház és generator építtetett.

A 19-ik század közepén épült elavult régi katonai kórház helyett, a város északnyugati sarka mellett levő körsákeri városi telken új pavilon rendszerű katonai kórház épületek lettek építve, illetve fedél alá hozva.

A városi csődörös epreskertben egy ménesmesteri lakás és 2 külön épületben 12 lovasz-lak lett építve.

A Péterfia-utca 49. sz. városi telken levő honvéd társzeker színek új falazott színnel kitoldattak.

A mester-utcai iskola telken 2 tanterem, tanítói lak, házmesteri lak épült.

A mult években megkezdett tanyai iskolai építések a halapi iskola kibővítésével és a Hegyes-pusztai iskola kut felszerelésével be lettek fejezve.

A sertésvásártéren örszobák építtetek.

Az erdőmesteri lagnál nagyobb átalakítás eszközöltetett.

A nagyerdői körut építési munkálatai a park északi és nyugati oldal mellett be lettek végezve s a körut két oldali gyalog sétányai 2 fasorral beültetve. Kiépült ideig a köruton összesen 13,453 folyó méter, 6 méter széles kavicsos-ut és 450 folyó méter hosszú természetközburkolat. A Bánk erdőségen 2-200 kilométer fát szállító városi vasut építtetett.

Az országos kataszteri felmérések előmunkálataihoz szükséges háromszegleti pontok felállítottak, illetve elhelyeztetek.

Az összes városi, laktanyai és iskolai épületek fenntartása, utcai kutak, csatornák kijavítása eszközölve lett.

Utcai csatorna-javítás történt — helyen.

A Köntösgát mellett a Tácó laponson mult évben történt mélykut furások folytatásaként ez évben ismét 2 új mély furás kut lett előállítva s a szivattyu-telep üzemi céljaira szükséges összekötő beton csatornák teljesen elkészültek.

Magán építkezés történt

bent a városban:

Utcai építkezésként 7 egy emeletes és 3 két emeletes, végül 57 földszintes épületben épült 281 szoba, 45 előszoba, 110 konyha, 4 cselédszoba, 5 mosókonyha, 112 kamara, 24 fürdőszoba, 2 sörház, 17 bolt, 6 folyosó, 4 veranda, 2 istálló és 155 pince.

Udvari építkezés volt 110 esetben. Épült pedig 1 templom, 1 rituális fürdő, 129 szoba, 17 előszoba, 5 fürdőszoba, 90 konyha, 3 mosókonyha, 64 kamara, 8 faskamara, 11 műhely, 4 folyosó, 4 veranda, 42 pince, 1 raktár, 10 istálló, 1 kocsiszin, 3 raktár.

Toldalékos építkezésként: 5 szoba, 10 konyha, 3 előszoba, 1 cselédszoba, 1 műhely, 1 ól, 3 istálló, 1 kocsiszin, 3 szin, 1 góré és 4 pince.

Ezenkívül az épülőfelben levő görög kath. templom belső felszerelése folytatottatott.

A város külterületén történt:

97 új építkezésnél: 148 szoba, 14 előszoba; 4 fürdőszoba, 107 konyha, 70 kamara, 6 veranda, 9 folyosó, 3 műhely, 18 istálló, 17 pince, 1 borház, 4 raktár, 1 kocsiszin és egy kuglizó.

Átalakítottat: 15 szoba, 1 cselédszoba, 5 konyha, 2 kamara, 1 fasszin, 1 veranda, 1 folyosó és 1 pince.

Kockakő burkolat javítottat:

Egyháztéren	45-80 m ² területen
Piac-utcán	528-27 "
Arany János-utcán	1-60 "
Hunyadi-utcán	39-50 "
Deák Ferenc-utcán	337-95 "
Petőfi-téren	3-60 "
Varga-utcán	53-20 "
Szent-Anna-utcán	104-50 "
Hajnál-utcán	32— "
Batthyány-utcán	343-33 "
Sas-utcán	8-25 "
Attila-téren	54-40 "

Összesen: 1552-40 m² területen

Terméskő burkolat készült új köből új helyen:

Nagyerdei körut keleti oldalán	130-55 m ²
Mester-utcán	220— "
Külvásártéren	681-25 "
Műugati-utcán	1016-51 "
Galamb-utcán	892— "
Hajnál-köruton	2029-21 "
Diószegi-uti felüljáró mellett	5569-51 "
Belső ohati udvaron	430— "

Összesen: 6787-01 m² területen.

Terméskő burkolat javítottat és át lett rakva.

Csapó-utcán	264-91 m ²
Rákóczi-utcán	18— "
Vár- és Nyomató-utcán	137-90 "
Kölcsey-utcán	10— "
Morgó-utcán	108-50 "
Gólya-utcán	6— "
Péterfia-utcán	31-30 "
Hadházi-utcán	7— "
Egyháztéren	25-25 "
Dombos-utcán	205-20 "
Füvészkert-utcán	60-55 "
Thaly Kálmán-utcán	35-50 "
Hatvan-utcán	95-25 "
Bethlen-utcán	18— "
Honvéd-utcán	1-60 "
Mester-utcán	555-75 "
Pesti-utcán	240-65 "
Pásti közben	300— "
József kir. herceg-utcán	101-40 "
Piac-utcán	823-29 "
Szalkai-utcán	38-25 "
Vörösmarty-utcán	537-50 "
Széchenyi-utcán	90— "
Arany János-utcán	914-60 "
Török Bálint-utcán	50-88 "
Nyugati-utca külvásártéren	958-50 "
Iskola-utcán	11-25 "
Sziv-utcán	0-80 "
Simonffy-utcán	1-20 "
Tizenhárom város	18— "
Késes-utcán	59-50 "
Miklós-utcán	35-60 "
Dégenfeld-tér	12— "
91. sz. ut Galamb-utcán	2— "
Nemzetőr-utcán	30— "
Hunyadi-utcán	26-50 "
Deák Ferenc-utcán	94-60 "

Homokkertben	62:50 m ²
Petőfi-téren	207:59 „
Felüljáró	152:— „
Teleki-utcán	142:95 „
Külvásártéren	47:— „
Varga-utca	196:18 „
Szent-Anna	181:20 „
Wesselényi-utca	58:— „
Kossuth-utca	113:25 „
Kandia-utca	10:50 „
Bocskay-téren	136:— „
Burgundia-utca	11:50 „
Rózsa-utca	18:— „
Méliusz-tér	10:— „
Attila-tér	11:20 „
Összesen	7285:10 m ² területen.

Alapzatos ut át lett rakva:

Füvészkert-utcán	29:50 m ²
Bethlen-utca	26:40 „
Összesen	511:30 m ² területen.

Téglajárda javított új cserétegélával:

Péterfia-utcán	200:— m ²
Hatvan-utcán	132:90 „
Dégenfeld-tér	122:40 „
Szent-Anna-utca	122:24 „
Összesen	577:54 m ² területen.

Téglajárda javított óska cserétegélával:

Péterfia-utcán	237:50 m ²
Hatvan-utcán	65:— „
Csók-utcán	5:— „
József kir. herceg-utcán	135:26 „
Deák Ferenc-utcán	9:— „
Petőfi-téren	98:95 „
Felüljáró	111:55 „
Szent-Anna-utcán	276:29 „
Városház	99:10 „
Összesen	1038:05 m ² területen.

Téglajárda javított új cserétegélával:

Csapó-utcán	167:52 m ²
Nyomató-utcán	14:— „
Hadházi ut elején	181:80 „
Kimizsi-utcán	55:05 „
Kölcsey-utcán	42:56 „
Apaffy-utcán	152:16 „
Árpád-téren	88:16 „
Eötvös-utcán	163:52 „
Meszena-utcán	33:85 „
Percecs-utcán	68:00 „
Busi-utcán	41:70 „
Veres-utcán	61:40 „
Nyil-utcán	119:00 „
Leány-utcán	45:15 „
Füvészkert-utcán	55:60 „
Hadházi-utcán	37:80 „
Damjanics-utcán	30:30 „
Thaly Kálmán-utcán	30:— „
Hajó-utcán	45:— „
Bethlen-utcán	130:51 „
Tanitó-utcán	14:25 „
Honvéd-utcán	14:10 „

Cenes-utcán	30:05 m ²
Garai-utcán	26:— „
Csokonai-utcán	78:62 „
Mester-utcán	60:70 „
Külvásártéren	55:— „
József kir. herceg-utcán	103:65 „
Szalkay-utcán	54:20 „
Barna-utcán	83:85 „
Török Bálint-utcán	33:80 „
Boldogfalva-utcán	58:40 „
Deák Ferenc-utcán	60:30 „
Petőfi-téren	19:20 „
Teleki-utcán	216:10 „
Felüljáró	95:15 „
Timár-utcán	95:32 „
Vigkedvü Mihály-utcán	138:93 „
Varga-utcán	125:44 „
Zöldfa-utcán	17:40 „
Nap-utcán	10:55 „
Bocskai-téren	96:30 „
Szent-Anna-utcán	81:60 „
Sas-utcán	11:— „
Városház-utcán	14:40 „
Dégenfeld-téren	174:— „
Bádogos-utcán	102:20 „
Domb-utcán	50:25 „
Kigyó-utcán	51:50 „
Cegléd-utcán	14:— „
Pacsirta-utcán	239:— „
Összesen	3808:92 m ² terül.

Téglajárda javított óska téglával:

Csapó-utcán	189:85 m ²
Rákóczi-utcán	65:30 „
Nyomató-utcán	16:— „
Csizmadiaszin udvarán	43:37 „
Hadházi-uton	797:40 „
Apaffy-utcán	205:94 „
Kazinczy-utcán	46:50 „
Kölcsey-utcán	86:40 „
Árpád-téren	40:50 „
Szapannos-utcán	69:64 „
Eötvös-utcán	40:60 „
Damjanics-utcán	30:60 „
Thaly Kálmán-utcán	30:00 „
Bethlen-utcán	342:48 „
Tanitó-utcán	44:90 „
Honvéd-utcán	34:40 „
Csók-utcán	12:60 „
Csemete-utcán	64:10 „
Garai-utcán	55:90 „
Cserepes-utcán	7:00 „
Jókai-utcán	61:50 „
Csokonai-utcán	113:67 „
Borz-utcán	8:— „
Mester-utcán	115:— „
Vendég-utcán	46:20 „
József kir. herceg-utcán	119:90 „
Külvásártéren	15:90 „
Ispótfly-utcán	66:— „
Sziv-utcán	32:00 „
Barna-utcán	149:40 „
Boldogfalvi-utcán	23:40 „
Török Bálint-utcán	103:50 „
Deák Ferenc-utcán	169:25 „

Homokkerten	30 00 m/
Teleki-utcán	127 85 "
Timár-utcán	158 54 "
Vigkedvű Mihály-utcán	129 90 "
Varga-utcán	233 15 "
Zöldfa-utcán	67 15 "
Nap-utcán	86 20 "
Attila-téren	20 --- "
Szent-Anna-utcán	6 80 "
Hajnalsoron	13 20 "
Városház udvarán	13 50 "
Zöldfa-utcán	72 70 "
Kandia-utcán	59 40 "
Bocskai-téren	81 90 "
Bathhány-utcán	16 50 "
Domb-utcán	49 50 "
Baross-utcán	63 15 "
Magoss-utcán	40 --- "
Kigyó-utca	46 80 m ²
Burgundia-utca	51 --- "
Czegfeld-utca	67 50 "
Temető-utca	83 25 "
Pacsirta-utca	313 39 "
Monostor-utca	11 20 "
Dégenfeld-téren	22 --- "
Vilmos buszár laktanyánál	112 --- "

összesen 5212 95 m² terület.

Éltéglá burkolat készült és javítottatott:

Összesen 1734 08 m² területen.

Az összes belterületi utak építéséhez és fenntartásához felszámítottatott 369 1/2 kockakő, 2524 1/2 darab fejkő, 45 56 m² elsőosztályú természetes, 465 71 köbméter zuzott tokaji kavics 16 491 K 80 fillér értékben.

A város külső útján, — törvényhatósági utakon épült:

Az 5. sz. vasúti uton 510 --- fm. hossz. 1531 30 m ² ut
A diószegi uton épült 1116 --- " " 3348 00 "
A kishadházi uton 445 50 " " 1353 37 "
154. sz. ohati uton 716 70 " " 2197 25 "
20. sz. Tiszaffüredi uton 213 00 " " 727 50 "
13. sz. Mon.-pályai uton 7078 00 " " 3273 40 "

összesen 4139 --- fm. hossz. 12,375 02 m² ut négyzetméter területen.

A város külterületén az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV-ik törvénycikk 7. §-a alapján kiépítés alá vett utak közül az egri-ut 3 020—14 825 kilométer közt 1909. év végéig csaknem egészen elkészült. A Debreczen-bekési ut 4 696—14 192 kilométer közt szintén építés alá lett, de még a burkolás nem készült el.

A város részéről a nagyhortobágyi állomástól a hortobágyi nagy hidig köves ut létesítetett.

Külutakon épült 10 beton csatorna. és pedig a létai uton 2, a 114. sz. Kádár dűlön, 115. sz. Peren dűlön, 116. sz. Fáy dűlön, 128. sz. Ebesi dűlön, 29. sz. Ohati uton, 22. Újváros—náduvári uton, acsádi és tiszaffüredi uton 11., összesen 10 helyen. 1951 K 40 fillér értékben.

A külutakon ártéri- és hidjavítás nem történt.

Utadó tőke és kamat fejében befoly. 1909. év folyamán 131,411 kor. 94 fillér.

(Polg. köv.)

Értesítés.

Tisztelettel értesítem, hogy törvényhatósági bizottságunk legközelebb tartandó közgyűlésében a következő ingatlanokra vonatkozó névszerinti szavazások fognak megjelteni:

1. Néhai özv. Kovács Lajosné örökösei tulajdonát képező Kossuth-utca 20. sorszámu házastelek és a hozzátartozó konyái 5 hold 132 □-l területű föld megvétele felett (harmadizben).

2. Marx János tulajdonát tevő Kut-utca 140. számu házastelek megvétele felett (másodizben).

3. Leidl Emil és neje tulajdonában levő Deák Ferenc-utca 19. sz. házastelek megszerzése felett (másodizben).

4. Honis-örökösök tulajdonát képező Erzsébet-ut 54. sorszámu házastelek megvétele felett (másodizben).

5. Eklé József és neje tulajdonát tevő Péterfia-utca 70. sz. házastelek vétele felett (másodizben).

6. Szabó Gáborné tulajdonában levő Nyil-utca 81. sorszámu házastelek megszerzése felett (másodizben).

7. Özv. Kiszél Istvánné örökösei tulajdonát képező Darabos-utca 14. számu házastelek megvétele felett (másodizben).

8. Tóth Ilona tulajdonát tevő Bethlen-utca 37. sz. házastelek megszerzése felett (másodizben).

9. Dr. Petzkó Ernőné tulajdonában levő Szent Anna-utca 23. sorszámu házastelek megvétele felett (másodizben).

10. Kiss József tulajdonát képező Rákóczi-utca 24. sz. házas teleknek megszerzése felett (második izben).

11. Papp Lajos és neje tulajdonát képező Burgundia-utca 11. sz. házasteleknek megszerzése felett (első izben).

12. Halász Izidor tulajdonát tevő Kossuth-utca 43. sorszámu házasteleknek megvétele felett (első izben).

13. Tóth József tulajdonát tevő Szent-Anna-utca 32. sz. ház megvétele felett (első izben).

Debreczen, 1910. évi november hó 9. napján.

Tisztelettel

Kovács József,
polgármester.

Hirdetmény.

Felhívom a törvényhatósági tisztviselő, segéd- és kezelő személyzet feláru vasúti jegy váltására jogosító tagjait, hogy arcképes igazolványaikat 1911. évre leendő meghosszabbítás végett 2 kor. csatlolásával a polgármesteri titkári hivatalba legkésőbb a folyó évi nov. hó 15-éig terjesszék be. Debreczen, 1910 november 8.

Kovács József,
polgármester.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □
**DEBRECZEN SZAB. KIR.
VÁROS ÉRVÉNYBEN LEVŐ
SZABÁLYRENDELETI-
NEK GYÜJTÉMÉNYE.**

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. Kossuth-utca, városház-épület.